

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

รายงานการประชุม

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔

วันพุธที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๔ เวลา ๑๔.๐๐ น.

ณ ห้องประชุม ๕๐๑ ตึกบัญชาการ ๑ ทำเนียบรัฐบาล

ผู้มาประชุม

๑.	รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย นายสุเทพ เทือกสุบรรณ	ประธานกรรมการ
๒.	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค	รองประธานกรรมการ
๓.	ปลัดกระทรวงยุติธรรม นายพิษณุโรจน์ พลบูรณ์ (แทน)	กรรมการ
๔.	ปลัดกระทรวงการคลัง นายชูชาติ อัครโรจน์ (ผู้แทน)	กรรมการ
๕.	ปลัดกระทรวงมหาดไทย นายสมคิด ใจยิ้ม (ผู้แทน)	กรรมการ
๖.	ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร นายธนิต ประภาตนันท์ (ผู้แทน)	กรรมการ
๗.	อัยการสูงสุด นายอรรถพล ใหญ่สว่าง (ผู้แทน)	กรรมการ
๘.	เจ้ากรมพระธรรมนูญ พลเอกชัยรัตน์ ชีระพันธ์	กรรมการ
๙.	ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ พลตำรวจตรีบุญส่ง จีระรุ่งรัตนา (ผู้แทน)	กรรมการ
๑๐.	เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ นายสมชิต สดภูมินทร์ (ผู้แทน)	กรรมการ

๑๑.	เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พันตำรวจโท (หญิง) เอมอร ไชยบัวแดง (ผู้แทน)	กรรมการ
๑๒.	เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด นายพิทยา จินาวัฒน์ (ผู้แทน)	กรรมการ
๑๓.	เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นางเพ็ญญา อ่อนชิต (ผู้แทน)	กรรมการ
๑๔.	เลขาธิการคณะรัฐมนตรี นายอำนาจ พัวเวส (ผู้แทน)	กรรมการ
๑๕.	เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง นายไกรรัช เญยวิจิตร (ผู้แทน)	กรรมการ
๑๖.	เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม นายชาญณรงค์ ปราณีจิตต์ (ผู้แทน)	กรรมการ
๑๗.	เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา หม่อมราชวงศ์ประเดิมสวัสดิ์ สวัสดิวัตน์ (ผู้แทน)	กรรมการ
๑๘.	นายกสภาทนายความ นายเจษฎา อนุจारी (ผู้แทน)	กรรมการ
๑๙.	ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน นายวิสูตร ประสิทธิ์ศิริวงศ์	กรรมการ
๒๐.	ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ	กรรมการ
๒๑.	ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม นายวิทยา สุริยะวงศ์	เลขานุการ
๒๒.	รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม นายสมณ์ พรหมรส	ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม

๑.	เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	ติตราชการ
๒.	รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม นางสาวรีนวดี สุวรรณมงคล	ติตราชการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑.	นายประกอบ จิริกิติ	สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
๒.	นายธณรงค์ เทพรักษ์	สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
๓.	นางสาวจุฑาทัดต์ เหล่าธรรมทัศน์	สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

๔. พันตำรวจเอกสุกิจ โตตาบ	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๕. ร้อยเอกกฤษฎา สุขศรีนุช	กรมพระธรรมนูญ
๖. นายวัลลภ นาคบัว	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๗. นางศิวากร คุรัตน์เวช	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๘. นายชาติรี จันทร์เพ็ญ	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๙. นางวรรณิ วงศาสุลักษณ์	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๑๐. นางนรินทร์ทิพย์ ศิริวานิชย์	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๑๑. นางสาวดวงหทัย แนนวนิช	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๑๒. นางเตือนใจ เจริญพงษ์	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๑๓. นางสาวปริญานุช จริงจิตร์	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๑๔. นางสาวธนวรรณ อัครพาณิชย์	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๑๕. นายวัฒนากร สันนัย	สำนักงานกิจการยุติธรรม

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกรัฐมนตรีฐานะประธานกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติได้กล่าวเปิดการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่๑/๒๕๕๔

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม

นายวิทยา สุริยะวงศ์ ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรมในฐานะเลขานุการคณะกรรมการฯ ได้ขอให้ที่ประชุมพิจารณารับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๔ ณ ห้องประชุม ๕๐๑ ตึกบัญชาการ ๑ ทำเนียบรัฐบาล ซึ่งฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดส่งให้คณะกรรมการฯ ทุกท่านพิจารณา โดยรายงานการประชุมดังกล่าวมีเพียงสำนักงบประมาณที่ขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในหน้า ๑๑ บรรทัดที่ ๑๐ จาก “ตัดผู้แทนสำนักงบประมาณออกจากคณะอนุกรรมการทุกคณะ” เป็น “ตัดผู้แทนสำนักงบประมาณออกจากคณะอนุกรรมการทุกคณะตามข้อเสนอของผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ” และฝ่ายเลขานุการฯ ได้ดำเนินการแก้ไขเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

มติที่ประชุม   รับรองรายงานการประชุม

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ ความคืบหน้าการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ

เลขานุการฯ ได้รายงานความคืบหน้าการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการต่อที่ประชุมซึ่งในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา มีจำนวน ๖ คณะ คือ

/คณะอนุกรรมการจัดทำ...

คณะอนุกรรมการจัดทำ ประสาน ติดตามและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ตามแผนแม่บท
การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

นายสมณ พรหมรส รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะ
ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการฯ และเป็นเลขานุการคณะอนุกรรมการจัดทำ ประสาน ติดตามและขับเคลื่อน
ยุทธศาสตร์ตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ได้รายงานความคืบหน้าการดำเนินงานของ
คณะอนุกรรมการว่าได้มีการประชุมเป็นจำนวน ๒ ครั้ง ซึ่งได้พิจารณาทบทวนแผนแม่บทการบริหารงาน
ยุติธรรมแห่งชาติที่ผ่านมา โดยให้มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาดำเนินการ ซึ่งรายละเอียดจะได้นำเสนอ
ในวาระพิจารณาที่ ๔.๑

นอกจากนี้ นายสมณฯ ได้ชี้แจงความคืบหน้าของการดำเนินงานเพิ่มเติมว่า
คณะอนุกรรมการฯ ได้จัดทำแนวทางการพัฒนากระบวนการยุติธรรมซึ่งจะนำไปบรรจุในแผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ ต่อไป โดยมีแนวทางดังนี้

๑) การสร้างจิตสำนึกของประชาชนให้ตระหนักถึงความสำคัญของหลักนิติธรรม
การเคารพกฎหมาย เพื่อให้การแก้ไขปัญหาต่างๆในสังคมเป็นไปอย่างสมานฉันท์ โปร่งดองและเคารพในหลัก
สิทธิมนุษยชน

๒) การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เท่าเทียม และจริงจัง รวมทั้ง
คุ้มครองผู้ถูกละเมิดสิทธิและผู้ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรม

๓) การพัฒนากระบวนการยุติธรรม ให้มีประสิทธิภาพโปร่งใส เสมอภาค ทั่วถึง
และมีมาตรฐาน

๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาอาชญากรรมและปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

นายสมณฯ ในฐานะเลขานุการคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
กระบวนการยุติธรรม ได้รายงานต่อที่ประชุมว่าคณะอนุกรรมการฯ ได้มีการประชุมร่วมกันหลายครั้งผ่านการ
ประชุมคณะทำงาน ซึ่งมีผลความคืบหน้าในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

(๑) ประเมินศักยภาพของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงาน
ในกระบวนการยุติธรรมอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี ๒๕๕๑-๒๕๕๓ โดยพบว่าแต่ละหน่วยงานมีแนวโน้มการพัฒนา
ระบบเทคโนโลยีในทางที่ดีขึ้น

(๒) บูรณาการงบประมาณด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานต่าง ๆ
ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๔

(๓) จัดทำโครงการศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม ซึ่งปัจจุบัน
มีหน่วยงานที่ร่วมลงนามข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) จำนวน ๑๔ หน่วยงาน คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
สำนักงานอัยการสูงสุด กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมคุมประพฤติ กรมสอบสวน
คดีพิเศษ สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักงาน บปง. กรมการปกครอง กรมขนส่งทางบก สำนักงานปลัดกระทรวง

ยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม กอ.รมน.ภาค ๔ และศอบต. และมีฐานข้อมูลที่แลกเปลี่ยน ๑๑ ฐานข้อมูล ได้แก่ ฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร ฐานข้อมูลผู้กระทำผิดกฎหมาย ฐานข้อมูลหมายจับ ฐานข้อมูลคนหาย ฐานข้อมูลรถหาย ฐานข้อมูลเด็กเยาวชนที่กระทำความผิด ฐานข้อมูลผู้ต้องขัง ฐานข้อมูลผู้ถูกคุมประพฤติ ฐานข้อมูลคดีอาชญากรรม ฐานข้อมูลทะเบียนรถยนต์ และฐานข้อมูลใบอนุญาตขับขี่

(๔) สนับสนุนงบประมาณด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้กับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในโครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานีตำรวจทั่วประเทศ และสำนักงานอัยการสูงสุดในโครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีของสำนักงานอัยการสูงสุด

คณะอนุกรรมการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากฎหมายและระบบงานในกระบวนการยุติธรรม

เลขานุการฯ ได้รายงานต่อที่ประชุมว่า สำนักงานกิจการยุติธรรมในฐานะเป็นฝ่ายเลขานุการซึ่งมีหน้าที่ส่งเสริมการศึกษาวิจัย และดำเนินการฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ได้จัดทำแผนแม่บทวิจัยและระบบงานยุติธรรมในกระบวนการยุติธรรม นอกจากนี้ ในปัจจุบันได้สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยเรื่องต่างๆ เพื่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรม เช่น เรื่องการปรับปรุงกฎหมายราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๗๙ เป็นต้น

คณะอนุกรรมการพัฒนาบุคลากรกระบวนการยุติธรรม

เลขานุการฯ ได้รายงานต่อที่ประชุมว่าเนื่องจากปัจจุบันบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมมีความหลากหลายและมีจำนวนมาก ดังนั้นจึงกำหนดให้มีแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม สำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรของแต่ละหน่วยงานให้มีความรู้ ทักษะที่ดี และเป็นหลักปฏิบัติในด้านคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อพัฒนาให้มุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว

คณะอนุกรรมการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ

เลขานุการฯ ได้รายงานต่อที่ประชุมว่าคณะอนุกรรมการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศได้กำหนดกรอบนโยบายการดำเนินงาน โดยจะดำเนินการประสานความร่วมมือกับสหประชาชาติและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมระหว่างประเทศ โดยเบื้องต้นจะประสานกับสำนักงานคณะกรรมการสหประชาชาติว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมผ่านคณะกรรมการ ๒ คณะคือ คณะกรรมการว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญาและคณะกรรมการว่าด้วยยาเสพติด และกำหนดกรอบประสานความร่วมมือทั้งในระดับพหุภาคี (Multilateral) และทวิภาคี (Bilateral) พร้อมทั้งจะผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านกระบวนการยุติธรรมภายในประเทศดำเนินการให้เหมาะสมกับกฎ กติการะหว่างประเทศและแนวทางที่เหมาะสมในการบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรมระหว่างประเทศ

นอกจากนี้ได้กำหนดกรอบการดำเนินงานตามอนุสัญญา/สนธิสัญญาโดยจะประเมินสภาพปัญหาและอุปสรรคจากการเข้าร่วมตามกฎ กติกา ข้อตกลง สิทธิสัญญาและอนุสัญญาระหว่างประเทศ รวมทั้งพิจารณาสถานะการเข้าร่วมและเสนอปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาต่าง ๆ

คณะอนุกรรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรม
ทางเลือก

เลขานุการฯ ได้รายงานต่อที่ประชุมว่ากระบวนการยุติธรรมทางเลือกถือเป็นเป้าหมายหลักของกระบวนการยุติธรรมในการหันเหคดีออกจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลักและทำให้เกิดประสิทธิภาพของระบบงานยุติธรรม ซึ่งคณะอนุกรรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมทางเลือกจะสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำกฎหมายหรือแนวทางในการใกล้ชิดประνομข้อพิพาท การลดปริมาณคดี เพื่อให้กระบวนการยุติธรรมทางเลือกบังเกิดขึ้นจริง

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุมวาระ ๓.๑)

ประเด็นอภิปราย

ประธานกรรมการฯ ได้ขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ ประสานคณะอนุกรรมการทุกคณะในการจัดประชุมร่วมกันเพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม โดยนำภารกิจ/แผนงานของคณะอนุกรรมการแต่ละคณะมาเชื่อมโยงให้เกิดแผนการพัฒนากระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมที่สะดวก รวดเร็ว รวมถึงอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

๓.๒ ร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ พ.ศ. ....

เลขานุการฯ ได้รายงานต่อที่ประชุมว่าเนื่องจากรองนายกรัฐมนตรี (นายสุเทพ เทือกสุบรรณ) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีได้ส่งร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ พ.ศ. .... ที่กระทรวงยุติธรรมเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ พ.ศ. .... เพื่อรับฟังความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและจัดทำข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการฯ ทั้งนี้ ได้มอบหมายให้นายวัลลภ นาคบัว ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรมในฐานะเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ รายงานความเห็นต่อที่ประชุม

นายวัลลภฯ ได้รายงานต่อที่ประชุมถึงข้อสรุปของคณะอนุกรรมการฯ ว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีผลกระทบที่สำคัญหลายประการคือ

๑) ผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติงานและการควบคุมวิชาชีพ เนื่องจากร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวกำหนดให้เฉพาะผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการมาตรฐานเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ซึ่งจะทำให้เกิดผลกระทบต่อการตรวจพิสูจน์ การดำเนินคดี และการอำนวยความสะดวกของรัฐในวงกว้าง นอกจากนี้งานด้านนิติวิทยาศาสตร์มีความครอบคลุมความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ทุกสาขา อาทิ ด้านนิติเวชศาสตร์ ด้านทันตนิติเวช ด้านลายพิมพ์นิ้วมือ ด้านอาวุธ ด้านวัตถุระเบิด ด้านยานพาหนะ ด้านการชันสูตรห้องปฏิบัติการ ซึ่งจะมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุม กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ ทำให้เกิดความซ้ำซ้อน อาทิ แพทยสภา สภาเทคนิคการแพทย์ ทันตแพทยสภา เป็นต้น

/๒) ผลกระทบต่อ...

๒) ผลกระทบต่อหน่วยงานหรือองค์กรที่ปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งมีความเห็นที่ไม่สอดคล้องต่อการดำเนินงานของหน่วยงานผู้ให้บริการที่มีอยู่ในปัจจุบันและการบริหารจัดการของส่วนราชการนั้นๆ

๓) ผลกระทบต่อหลักฐานได้เสีย เนื่องจากในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้กำหนดให้สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรมทำหน้าที่เป็นธุรการและงานวิชาการของคณะกรรมการมาตรฐานฯ แต่ขณะเดียวกันสถาบันนิติวิทยาศาสตร์มีหน้าที่ปฏิบัติการและให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ในทุกสาขา ซึ่งจะกระทบต่อหลักความเป็นกลางและขัดต่อหลักฐานได้เสีย

ทั้งนี้ ความเห็นของคณะอนุกรรมการฯ ได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนางานด้านนิติวิทยาศาสตร์ ดังนี้

(๑) การพัฒนางานด้านนิติวิทยาศาสตร์ควรพัฒนาคุณภาพการให้บริการ และการเข้าถึงการให้บริการ และควรส่งเสริมให้แต่ละองค์กรหรือส่วนราชการสามารถพัฒนาคุณภาพหรือขีดความสามารถในการให้บริการด้วยตนเอง

(๒) อาจให้มีคณะกรรมการที่ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วน โดยมีหน้าที่กำหนดนโยบายและสนับสนุนการพัฒนาทั้งด้านการให้บริการ (Good Practice) และการพัฒนาวิชาชีพในภาพรวมของทั้งประเทศ

(๓) รัฐควรให้ความสำคัญกับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการพัฒนาทางด้านนิติวิทยาศาสตร์อย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ นายวัลลภฯ ได้รายงานต่อที่ประชุมเรื่องประธานกรรมการฯ มีคำสั่งที่ ๑/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ เพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการฯ ในการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่..) พ.ศ. .... ของกระทรวงยุติธรรม ซึ่งหากข้อสรุปสุดท้ายของคณะอนุกรรมการฯ เป็นเช่นไร จะได้นำเรียนต่อที่ประชุมให้ทราบต่อไป

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุมวาระ ๓.๒)

ประเด็นอภิปราย

คณะกรรมการฯ เห็นชอบด้วยกับข้อพิจารณาและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการฯ ในการที่จะได้ปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนางานด้านนิติวิทยาศาสตร์ยิ่งกว่าควบคุมและกำกับดูแล และเห็นควรที่จะให้มีการแก้ไขปรับปรุงโดยรับข้อพิจารณาและข้อเสนอแนะตามที่คณะอนุกรรมการเสนอประกอบการแก้ไขปรับปรุงต่อไป ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รองประธานกรรมการฯ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมต่อที่ประชุมว่า ร่างพระราชบัญญัตินี้ จะทำให้อำนาจหน้าที่และกรอบการปฏิบัติงานของสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งโดยปกติจะต้องมีกฎหมายลูกที่รองรับการทำหน้าที่ของสถาบันฯ อยู่แล้ว ซึ่งร่างพระราชบัญญัตินี้ จะรองรับอำนาจหน้าที่ของสถาบันฯ หรือเป็นร่างที่กำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์เท่านั้น

๓.๓ สรุปผลการสัมมนา “ยุติธรรมชุมชน” ความสำเร็จของกระบวนการยุติธรรมระดับพื้นที่

เลขานุการฯ ได้รายงานต่อที่ประชุมว่าสำนักงานกิจการยุติธรรมในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดโครงการ “ยุติธรรมชุมชน : ความสำเร็จของกระบวนการยุติธรรมระดับพื้นที่” เพื่อถอดบทเรียนประสบการณ์ที่ได้จากชุมชนที่ประสบความสำเร็จในงานยุติธรรมชุมชน ซึ่งผลจากการสัมมนามีข้อสรุปที่สำคัญดังนี้

๑. ควรประสานกับกระทรวงมหาดไทยเพื่อขยายงานยุติธรรมสู่ท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเนื่องจากเป็นองค์กรหลักที่จัดบริการสาธารณะและใกล้ชิดกับประชาชน ซึ่งรูปแบบการทำงาน พบว่ามี ๒ ลักษณะคือ การทำงานแบบหุ้นส่วน (Partnership) และ การทำงานเชิงอาสา (Volunteer Basis) เพื่อให้งานยุติธรรมชุมชนเป็นช่องทางหนึ่งในการลดปริมาณคดีออกจากกระแสหลัก

๒. ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยกำหนดเป็นนโยบายระดับกระทรวง

๓. ในอนาคตการพัฒนากระบวนการยุติธรรมควรส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและประชาชนโดยเร่งสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิ หน้าที่ตามกฎหมายผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ

๔. ควรมีเวทีสำหรับแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในชุมชน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันในเรื่องสิทธิเสรีภาพ กฎหมาย กระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก ยุติธรรมทางเลือก รวมถึงกำหนดข้อตกลงภายในชุมชนร่วมกัน

๕. การนำแนวคิดยุติธรรมชุมชนมาแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในระดับพื้นที่ คือ การทำพื้นที่เสี่ยงให้เป็นพื้นที่คุ้มครอง (หลัก ๓ ส คือ สะอาด สว่างและสงบ) การทำบุคคลเสี่ยงให้เป็นบุคคลคุ้มครอง และการทำปัจจัยเสี่ยงให้เป็นปัจจัยคุ้มครอง ซึ่งเน้นการควบคุมความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่าง ๆ

๖. ควรส่งเสริมให้นำกระบวนการระงอมข้อพิพาทและกระบวนการยุติธรรมทางเลือกมาใช้เพื่อลดปริมาณคดีเข้าสู่ยุติธรรมกระแสหลัก

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุมวาระ ๓.๓)

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ การขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๕

เลขานุการฯ ได้รายงานที่ประชุมว่า ตามที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติได้เห็นชอบแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๕ ซึ่งได้มีการดำเนินงานส่งเสริมและขับเคลื่อนให้เกิดผลอย่างจริงจัง ทั้งนี้ ได้มอบหมายให้นายชาติรี จันทรพิบูลย์ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและประสานแผนในกระบวนการยุติธรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ คณะอนุกรรมการจัดทำ ประสาน ติดตามและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ รายงานต่อที่ประชุมได้รับทราบ

/นายชาติรีฯ ได้รายงาน...

นายชาติรีฯ ได้รายงานว่าสำนักงานกิจการยุติธรรมในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดทำโครงการติดตามประเมินผลการอำนวยความสะดวกยุติธรรมเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ ติดตาม และรับฟังความคิดเห็น รวมถึงติดตามประเมินผลการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางอาญา แพ่ง และปกครอง ซึ่งมี ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะคือ

๑) หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับแผนแม่บทฯ แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า หน่วยงานในกระทรวงยุติธรรมเท่านั้นที่นำยุทธศาสตร์ในแผนแม่บทฯ เป็นกรอบการดำเนินงาน นอกจากนี้ประชาชนส่วนใหญ่ได้มีการติดตามข่าวสารของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

๒) ในยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทฯ ควรมีแนวทางการดำเนินงาน อาทิ การเพิ่มบทลงโทษผู้กระทำอาชญากรรมให้รุนแรงมากขึ้น การเพิ่มจำนวนบุคลากรที่ทำหน้าที่ใกล้เคียงประណอมข้อพิพาท การจัดเวทีเสวนาในท้องถิ่น การให้ความรู้กับประชาชนในเรื่องต่าง ๆ การจัดสถานที่บริการด้านกระบวนการยุติธรรมแก่ประชาชนที่สามารถเข้าถึงได้สะดวก

๓) ปัญหาอุปสรรคที่พบในการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ คือ การไม่สามารถบังคับให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมนำไปใช้หรือยึดเป็นกรอบการดำเนินงาน ประกอบกับหลายหน่วยงานไม่ได้ให้ความสำคัญในการจัดเก็บและรายงานผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ

ทั้งนี้ฝ่ายเลขานุการจึงเสนอให้ทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมยึดกรอบการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ โดยให้ระบุเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจนพร้อมรายงานผลการดำเนินงานต่อฝ่ายเลขานุการฯ นอกจากนี้ให้สำนักงบประมาณอนุเคราะห์ข้อมูลงบประมาณของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุมวาระ ๔.๑)

มติที่ประชุม ที่ประชุมเห็นชอบในหลักการและมอบหมายให้สำนักงานกิจการยุติธรรมทำหน้าที่ประสานจัดทำแผนบูรณาการให้ชัดเจน ทั้งนี้ ได้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางการจัดสรรงบประมาณ ดังนี้

สำนักงบประมาณได้ชี้แจงเหตุผลว่าเหตุใดงบประมาณบูรณาการด้านกระบวนการยุติธรรมจึงไม่ได้รับการสนับสนุน เนื่องจากปกติขั้นตอนการพิจารณาจัดสรรงบประมาณจะดูที่ความสำคัญของภารกิจหลักของแต่ละหน่วยงานรับผิดชอบ ซึ่งกระบวนการก่อนที่สำนักงบประมาณจะพิจารณา แต่ละหน่วยงานจะตั้งงบที่ไม่เกี่ยวข้องกับภารกิจหลักเป็นผลให้งบประมาณบูรณาการในแต่ละหน่วยงานไม่ได้รับการจัดสรรตั้งแต่ตอนต้น ดังนั้น ในการจัดทำแผนงบประมาณบูรณาการจะต้องจัดทำแผนงานฯ ให้ชัดเจนแล้วจึงกำหนดเป็นโครงการที่สนับสนุนแผนงานดังกล่าว อย่างไรก็ตามรองประธานกรรมการฯ ได้ขอให้สำนักงบประมาณพิจารณาภาพรวมในงบที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะการพัฒนาาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกระบวนการยุติธรรม ซึ่งในข้อเท็จจริงพบว่า แต่ละหน่วยงานต่างพัฒนาเทคโนโลยีโดยไม่ได้ประสานความเชื่อมโยงของระบบในแต่ละหน่วยงานทำให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

๔.๒ ปัญหาการส่งสำนวนการสอบสวนคดีอาญาที่ผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในคดีอื่น ที่เรือนจำอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่น

เลขานุการฯ รายงานต่อที่ประชุมว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีหนังสือเสนอต่อ คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติเพื่อพิจารณาในประเด็นปัญหาการส่งสำนวนการสอบสวนคดีอาญาที่ผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในคดีอื่นที่เรือนจำอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่น โดยเป็นปัญหาในทาง ปฏิบัติงาน ซึ่งการนำเรื่องดังกล่าวเสนอในการประชุมคณะกรรมการฯ เนื่องจากในอดีตได้มีคณะกรรมการ ประสานงานกระบวนการยุติธรรมโดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานทำหน้าที่แก้ไขข้อขัดข้อง ที่เกิดขึ้นของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และเมื่อคณะกรรมการชุดนี้ ได้ถูกจัดตั้งขึ้นเป็นผลให้ คณะกรรมการดังกล่าวถูกยุบเลิกโดยปริยาย พร้อมกันนี้ได้มอบหมายนายวัลลภฯ เป็นผู้ชี้แจงในรายละเอียด ต่อคณะกรรมการฯ

นายวัลลภฯ ได้ชี้แจงรายละเอียดต่อที่ประชุมเนื่องจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้มีหนังสือแจ้งปัญหาการส่งสำนวนการสอบสวนคดีอาญาที่ผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในคดีอื่นที่เรือนจำอยู่ในเขต อำนาจศาลอื่น ซึ่งเป็นปัญหาในข้อกฎหมายและการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนในคดีที่ผู้ต้องหาถูก คุมขังอยู่ในคดีอื่นที่เรือนจำอยู่ในเขตอำนาจศาลอื่น ทำให้เกิดปัญหาไม่อาจดำเนินการสอบสวนและส่งตัว ผู้ต้องหาพร้อมสำนวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๒ วรรคสาม ให้พนักงานอัยการ เพื่อฟ้องร้อง ซึ่งกระทบต่อสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๐ ที่ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิได้รับการสอบสวนหรือการพิจารณาคดีถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม นอกจากนี้ ยังส่งผลกระทบต่อ การแสวงหาพยานหลักฐาน อีกทั้งมีผลให้บางคดีขาดอายุความ เกิดความเสียหายต่อการ นำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ

สำนักงานกิจการยุติธรรมได้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวและได้เสนอแนวทางแก้ไข ปัญหาซึ่งสรุปได้เป็น ๓ ประเด็น คือ

๑. แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจศาลตามมาตรา ๒๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญา โดยกำหนดให้เขตอำนาจของศาล ซึ่งจำเลยถูกขัง หรือถูกจำคุกตามหมายของศาลในคดี อื่นนอกเขตศาลมีอำนาจชำระคดี โดยไม่มีดุลพินิจที่จะไม่รับชำระคดี

๒. ย้ายผู้ต้องหาไปยังศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาคดี

๓. ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ ประจำศาลที่มีเขตอำนาจเหนือเรือนจำที่ผู้ต้องหาถูกจำคุกหรือถูกขังอยู่เพื่อยื่นฟ้องต่อศาล

มติที่ประชุม ที่ประชุมมอบหมายให้สำนักงานกิจการยุติธรรมจัดประชุมร่วมกับ ศาล อัยการ ตำรวจ ราชทัณฑ์ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้ ที่ประชุมได้มีข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้

/- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ...

- สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ชี้แจงต่อที่ประชุมเพิ่มเติมว่าปัญหาดังกล่าวได้เกิดขึ้นมาเป็นเวลานาน โดยได้เคยนำเสนอในการประชุมคณะกรรมการประสานการปฏิบัติธรรม ซึ่งขณะนั้นได้มีมติให้ประสานงานระหว่างตำรวจ พนักงานอัยการและศาล แต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่ายังเกิดปัญหาและส่งผลกระทบต่ออายุความ จึงอยากหารือร่วมกับ ศาล อัยการ และราชทัณฑ์ เพื่อหาแนวทางแก้ไข

- สำนักงานอัยการสูงสุดได้เสนอความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางที่ฝ่ายเลขานุการเสนอในเรื่องของการแก้ไขกฎหมายและการย้ายผู้ต้องหามายังศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาคดี โดยเห็นว่ากฎหมายเดิมนั้นมีความเหมาะสมอยู่แล้ว การย้ายผู้ต้องหานั้นเสี่ยงต่อการเป็นช่องทางการหลบหนี อย่างไรก็ตามควรมีการประชุมหารือร่วมกันระหว่าง ศาล อัยการ ตำรวจ และราชทัณฑ์ เพื่อหาข้อสรุปในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยให้สำนักงานกิจการยุติธรรมเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมดังกล่าว

๔.๓ การผลักดันยุทธศาสตร์การป้องกันอาชญากรรมในสังคมไทย

เลขานุการฯ รายงานที่ประชุมว่า ตามที่คณะกรรมการฯ ได้เห็นชอบให้กระทรวงยุติธรรมดำเนินการผลักดันยุทธศาสตร์การป้องกันอาชญากรรมในสังคมไทย ซึ่งสำนักงานกิจการยุติธรรมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบขับเคลื่อนงานดังกล่าว ซึ่งในรายละเอียดได้มอบหมายให้นายชาติริฯ ผู้รับผิดชอบโครงการเป็นผู้รายงานต่อที่ประชุม

นายชาติริฯ ได้รายงานต่อที่ประชุมว่า การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การป้องกันอาชญากรรมดังกล่าว สำนักงานกิจการยุติธรรมได้จัดโครงการป้องกันและควบคุมอาชญากรรมในเขตเมืองด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๓ ได้ดำเนินการในพื้นที่ ๒ ชุมชน คือ ชุมชนสุเหร่าบางมะเขือ เขตวัฒนาและชุมชนร่วมพัฒนาบ้านป่า เขตสวนหลวง โดยมีการดำเนินงาน คือ จัดตั้งคณะทำงานฯ ของชุมชน การลงพื้นที่พบปะประชาชน การอบรมเด็ก เยาวชน ประชาชนและอาสาสมัคร การจัดเวทีชาวบ้านเพื่อรับฟังความคิดเห็น

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบการประชุมวาระ ๔.๓)

มติการประชุม มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ ไปหารือร่วมกับหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรมเพื่อกำหนดแผนงานโครงการด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและจากนั้นจึงขยายความร่วมมือไปสู่หน่วยงานและกระทรวงอื่นๆ ต่อไป โดยมีข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้

๑. แนวทางการดำเนินงานควรที่จะกำหนดให้ชัดเจนว่าจะดำเนินการอย่างไรและมอบหมายให้หน่วยงานใดดำเนินการในเรื่องอะไรก่อนที่จะกำหนดเป็นวาระแห่งชาติ

๒. เนื่องจากประเด็นการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม รัฐบาลได้ให้ความสำคัญซึ่งกำหนดไว้ในแผนปฏิรูปประเทศไทย ทั้งนี้กระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวโดยจัดตั้งอาสาสมัครพิทักษ์ยุติธรรมและปัจจุบันได้ขยายเป็น สน.ยุติธรรม ซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนการดำเนินงานที่ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอ นอกจากนี้ในกระทรวงฯ มีหน่วยงานที่บังคับใช้หลายหน่วยงาน ดังนั้นจึงเห็นควรมีการประชุมหารือร่วมกันเพื่อกำหนดเป็นแผนปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเพื่อให้เกิดการบูรณาการแผนงานในภาพรวม

๓. การดำเนินโครงการควรกำหนดระยะเวลาดำเนินงานที่ชัดเจน นอกจากนี้ในการขอความร่วมมือกับประชาชนในพื้นที่ควรประสานกับผู้นำชุมชนในท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อสร้างความร่วมมือภายในชุมชน รวมทั้งควรขยายการบูรณาการความร่วมมือกับกระทรวงอื่นๆ ด้วยนอกเหนือจากตำรวจ

๔. การส่งเสริมความร่วมมือจากประชาชนสามารถศึกษากรณีตัวอย่างได้จากประเทศเกาหลีและประเทศญี่ปุ่น

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ
ไม่มี

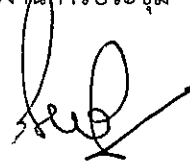
เลิกประชุม เวลา ๑๕.๑๐ น.

(นางสาวดวงหทัย แนวนพนิช)

ผู้อำนวยการกองงานคณะกรรมการการยุติธรรมแห่งชาติ

ผู้จตุรายนงานการประชุม

(นายวิทยา สุริยวงค์)

ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

ผู้ตรวจรายงานการประชุม